III

(Pripravljalni akti)

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

MNENJE EVROPSKE CENTRALNE BANKE

z dne 26. aprila 2023

o predlogu uredbe o spremembi uredb (EU) št. 648/2012, (EU) št. 575/2013 in (EU) 2017/1131 v zvezi z ukrepi za zmanjšanje prekomerne izpostavljenosti do centralnih nasprotnih strank iz tretjih držav in izboljšanje učinkovitosti klirinških trgov Unije ter predlogu direktive o spremembi direktiv 2009/65/EU, 2013/36/EU in (EU) 2019/2034 glede obravnave tveganja koncentracije do centralnih nasprotnih strank in tveganja nasprotne stranke pri poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti s centralnim kliringom

(CON/2023/11)

(2023/C 204/03)

Uvod in pravna podlaga

Evropska centralna banka (ECB) je 31. januarja 2023 in 6. februarja 2023 prejela zahtevi Sveta Evropske unije oziroma Evropskega parlamenta za mnenje o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi uredb (EU) št. 648/2012, (EU) št. 575/2013 in (EU) 2017/1131 v zvezi z ukrepi za zmanjšanje prekomerne izpostavljenosti do centralnih nasprotnih strank iz tretjih držav in izboljšanje učinkovitosti klirinških trgov Unije ([1]) (v nadaljnjem besedilu: predlagana uredba) ter o predlogu direktive Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi direktiv 2009/65/EU, 2013/36/EU in (EU) 2019/2034 glede obravnave tveganja koncentracije do centralnih nasprotnih strank in tveganja nasprotne stranke pri poslih z izvedenimi finančnimi instrumenti s centralnim kliringom ([2]) (v nadaljnjem besedilu: predlagana direktiva).

Pristojnost ECB, da poda mnenje, izhaja iz členov 127(4) in 282(5) Pogodbe o delovanju Evropske unije, saj predlagana uredba in predlagana direktiva vsebujeta določbe, ki vplivajo na: (1) temeljni nalogi Evropskega sistema centralnih bank (ESCB), da opredeli in izvaja denarno politiko in podpira nemoteno delovanje plačilnih sistemov, v skladu s prvo in četrto alineo člena 127(2) Pogodbe; (2) nalogo ESCB, da prispeva k nemotenemu vodenju politik pristojnih organov glede bonitetnega nadzora kreditnih institucij in stabilnosti finančnega sistema, v skladu s členom 127(5) Pogodbe ter (3) naloge, ki se nanašajo na bonitetni nadzor kreditnih institucij in so prenesene na ECB. To mnenje je v skladu s prvim stavkom člena 17.5 Poslovnika Evropske centralne banke sprejel Svet ECB.

Splošne pripombe

ECB podpira sveženj, ki ga je predlagala Evropska komisija in katerega cilj je, da se z uvedbo ciljno usmerjenih izboljšav regulativnega okvira okrepi sistem centralnega kliringa v Uniji. ECB se strinja, da so odporne in dobro razvite centralne nasprotne stranke (CNS) ključne za dobro delujočo unijo kapitalskih trgov.

Prvič, ECB pozdravlja predlagane ukrepe za povečanje varnosti in odpornosti centralnega kliringa v EU s krepitvijo sodelovanja med organi ter, glede na spreminjajoča se finančna tveganja, posodobitvijo bonitetnih zahtev za CNS in izpostavljenosti bank do CNS. Drugič, ECB podpira predlagane ukrepe za racionalizacijo postopkov nadzora CNS, da bi se CNS iz EU lahko hitreje odzivale na nova dogajanja na trgu. Tretjič, ECB se strinja s potrebo po dodatnih ukrepih za zmanjšanje prekomerne izpostavljenosti strank in klirinških članov iz EU do CNS iz tretjih držav, da se omejijo morebitna tveganja, ki niso v celoti pod nadzorom organov Unije.

([1]) COM(2022) 697 final.
([2]) COM(2022) 698 final.

Zanesljiva ureditev, ki zagotavlja varnost in učinkovitost centralnega kliringa v Uniji, je za Eurosistem kot centralno banko izdajateljico ključna. Motnje pri posamezni CNS, ki ima znaten obseg poslov, denominiranih v eurih, bi lahko negativno vplivale na likvidnostni položaj kreditnih institucij v euroobmočju in povzročile motnje delovanja plačilnih sistemov, kar bi pomenilo tveganje za učinkovito transmisijo denarne politike in nazadnje vplivalo na uresničevanje poglavitnega cilja Eurosistema, da ohranja stabilnost cen ([3]). Močan sistem centralnega kliringa v Uniji je pomemben tudi za enotni mehanizem nadzora (EMN), in sicer zaradi obsega izpostavljenosti kreditnih institucij pod nadzorom EMN do CNS iz EU.

Posebne pripombe

1. ***Okrepitev sodelovanja med organi***

ECB podpira predlagano okrepitev sodelovanja med organi na ravni Unije in večjo vlogo Evropskega organa za vrednostne papirje in trge (ESMA) pri spodbujanju konvergence nadzora, zlasti z glasovanjem in izdajanjem mnenj o nadzornih zadevah ter usklajevanjem v kriznih razmerah. ECB meni, da je to korak v pravo smer, s katerim se krepi nadzor nad centralnim kliringom na ravni Unije, saj se zmogljivosti kliringa v Uniji in s tem povezana tveganja s čezmejno razsežnostjo povečujejo. Zaradi pomembnosti in kompleksnosti CNS iz EU, ki se bo z uvedbo zahteve glede aktivnega računa po pričakovanjih še povečala, ter povezanosti CNS s pomembnimi kreditnimi institucijami kot njihovimi klirinškimi člani je potreben strožji nadzor na ravni Unije, treba pa bi bilo obvladovati tudi morebitno prelivanje sistemskega tveganja v več držav članic.

1.1 *Kolegiji*

1.1.1 Stalna vključenost kolegija: mnenja in postopek letnega pregleda

Okvir kolegijev, ki je bil vzpostavljen v skladu z Uredbo (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta ([4]) (v nadaljnjem besedilu: uredba EMIR), se je izkazal kot učinkovit način za obravnavanje konkretnih izzivov centralnega kliringa, ki izhajajo iz izrazitih posledic CNS za tveganja prek meja in med sektorji. Kolegiji organom iz različnih jurisdikcij ter z različnimi pooblastili omogočajo izmenjavo informacij, zagotavljanje prispevkov in izražanje pomislekov glede pristopov k upravljanju tveganj in obsega storitev CNS iz EU. Kolegiji zdaj izdajajo mnenja med drugim o izdaji dovoljenj CNS, razširitvi dejavnosti in storitev CNS ter pomembnih spremembah modelov. Odzivi CNS z vidika upravljanja tveganj na razvoj dogodkov na trgu in tveganj pa se trenutno v okviru formalnih postopkov kolegijev ne pregledujejo, razen če ti ukrepi CNS pomenijo bistveno spremembo dejavnosti ali modelov tveganja.

ECB z vidika okrepitve stalne vključenosti kolegija v celoti podpira predlog Komisije, da pristojni organ vsake CNS kolegiju vsaj enkrat letno predloži celovito poročilo s pregledom usklajenosti CNS z določbami uredbe EMIR in oceno tveganj, ki jim je CNS izpostavljena ([5]). ECB pozdravlja predlog Komisije, da se kolegij zadolži za izdajo dodatnih mnenj o ključnih nadzornih odločitvah, na primer v zvezi s poročili o pregledu in oceni CNS, zahtevami po kritju in morebitnimi odvzemi dovoljenj ([6]).

([3]) Glej splošne pripombe iz Mnenja Evropske centralne banke CON/2017/39 z dne 4. oktobra 2017 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 1095/2010 o ustanovitvi evropskega nadzornega organa (Evropski organ za vrednostne papirje in trge) in o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 v zvezi s postopki in organi, ki sodelujejo pri izdaji dovoljenja CNS, in zahtevami za priznanje CNS iz tretjih držav (UL C 385, 15.11.2017, str. 3). Vsa mnenja ECB so dostopna na spletišču EUR-Lex.

([4]) Uredba (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2012 o izvedenih finančnih instrumentih OTC, centralnih nasprotnih strankah in repozitorijih sklenjenih poslov (UL L 201, 27.7.2012, str. 1).

([5]) Glej člen 1, točka 16(b), predlagane uredbe.

([6]) Glej člen 1, točka 12, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 17b(1), točka (b).

V skladu s predlaganim okvirom lahko mnenja kolegija poleg strinjanja ali nestrinjanja z nekaterimi nadzornimi odločitvami zajemajo tudi pogoje in priporočila, ki so po mnenju kolegija potrebni za zmanjšanje pomanjkljivosti pri upravljanju tveganj CNS ([7]). ECB pozdravlja predlagano uredbo, saj članom kolegija omogoča, da svoj glas obrazložijo in opozorijo na dodatne pomisleke. Člane kolegija bi bilo treba za dodatno izboljšanje postopka glasovanja spodbuditi k temu, naj v postopku priprave mnenja kolegija svoj glas obrazložijo, da lahko pristojni organ CNS iz mnenja kolegija razbere različne poglede članov kolegija. ECB podpira predlagano obveznost pristojnega organa CNS, da v svoji odločitvi navede obrazložitev, s katero v celoti pojasni vsa bistvena odstopanja od mnenja kolegija ([8]). ECB meni, da se bo s temi predlaganimi ukrepi okrepila stalna vključenost kolegijev, kar bo pripomoglo k temu, da bodo lahko pri nadzoru CNS učinkovito sodelovali vsi ustrezni organi in da bodo njihovi pogledi koristili temu nadzoru.

ECB podpira določbo iz predlagane uredbe, da morajo člani kolegijev prispevati več k določitvi izvedbe postopka letnega pregleda, in meni, da ta prispevek ne bi smel biti omejen zgolj na določitev pogostosti in globine letnega pregleda, temveč bi moral obravnavati tudi vsebinsko nadzorniško osredotočenost tega pregleda.

1.1.2 Sodelovanje v skupnih nadzorniških skupinah

ECB v celoti podpira namen predloga za uvedbo skupnih nadzorniških skupin pri nadzoru nad CNS iz EU, ki imajo dovoljenje. Večja vključenost članov kolegijev v postopek stalnega nadzora – zlasti v zvezi s pregledom uporabe postopkov z neugovarjanjem, inšpekcijskimi pregledi na kraju samem in v okviru postopka letnega pregleda – je korak k okrepitvi nadzora na ravni Unije. S tem bodo člani kolegijev lahko pridobili poglobljeno skupno razumevanje ključnih dogodkov, ki vplivajo na tveganja in upravljanje tveganj CNS, s čimer se bosta povečali učinkovitost in uspešnost dialoga med pristojnimi organi CNS in člani kolegijev po vsej Uniji. Omogočilo se bo tudi združevanje virov pristojnih organov in kolegijev CNS, kar bo dodatno prispevalo k stroškovni učinkovitosti nadzora CNS iz EU, to pa bo koristilo tako pristojnim nacionalnim organom kot članom kolegijev.

Vendar ECB meni, da zaradi tega ni treba ustanoviti novega nadzornega organa, saj bi to lahko povečalo institucionalno kompleksnost. Zaradi sorazmernosti ECB predlaga uporabo obstoječega sodelovanja v okviru kolegijev. V tem smislu ECB predlaga, da se predvidene naloge skupnih nadzorniških skupin dodelijo kolegiju kot skupne nadzorne dejavnosti, pri katerih lahko člani kolegija sodelujejo prostovoljno v skladu z načelom „brez prisile ali prepovedi“. Če noben član kolegija ne želi skupaj s pristojnim organom prostovoljno sodelovati pri skupni nadzorni dejavnosti, pristojni organ nalogo prevzame sam.

Da se skupne nadzorne dejavnosti vključijo v obstoječe postopke kolegijev, ECB predlaga, da se poročilu pristojnih organov CNS o postopku letnega pregleda ([9]) doda še en element, in sicer načrt skupnih nadzornih dejavnosti v prihodnjem obdobju letnega pregleda.

Poleg nalog, ki bi jih po predlagani uredbi imele skupne nadzorniške skupine, ECB predlaga skupne nadzorne dejavnosti tudi v zvezi z zagotavljanjem prispevkov v postopku z neugovarjanjem glede odobritve sprememb modelov kritja CNS ter prispevkov glede izvedbe letnega pregleda in ocene, ki ju izvede pristojni organ CNS iz EU ([10]). Skupne nadzorne dejavnosti bi morale vključevati tudi možnost izvedbe simulacijskih vaj kot dodatnega orodja za skupno ocenjevanje tveganj in postopkov upravljanja tveganj CNS. ECB zaradi zagotavljanja učinkovitega sodelovanja vseh organov – tudi kolegija – v postopkih z neugovarjanjem predlaga podaljšanje ustreznega časovnega okvira ocenjevanja (glej odstavek 3.2 spodaj).

([7]) Glej člen 1, točka 12, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 17b(2), točka (c).
([8]) Glej člen 1, točka 12, predlagane uredbe, s katerim se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 17b(3).
([9]) Glej člen 1, točka 16, predlagane uredbe.
([10]) Glej člen 1, točka 16, predlagane uredbe, s katero se spreminja člen 21 uredbe EMIR.

Zaradi ohranitve prožnosti za izvedbo skupnih nadzornih dejavnosti v zvezi z ad hoc nadzorniškimi vprašanji, ki bi se lahko pojavila, bi bilo treba zagotoviti možnost razširitve skupnih nadzornih dejavnosti na področja, ki v času predhodnega letnega pregleda niso bila predvidena. ECB v zvezi s tem pozdravlja možnost, da pristojni organi CNS iz EU v skladu z načelom „brez prisile ali prepovedi“ zaprosijo za pomoč pri nadzoru v teku ([11]).

Če bi se ustanovile skupne nadzorniške skupine, kakor predlaga Komisija, bi ECB podprla, da v njih sodelujejo zadevni nadzorniki klirinških članov, ker je povezava med klirinškimi člani in CNS iz EU tako pomembna, ter zadevne centralne banke izdajateljice in pregledniki, ker imajo širši sistemski pogled na upravljanje tveganj CNS.

1.2 *Evropski organ za vrednostne papirje in trge*

1.2.1 Vloga ESMA pri spodbujanju konvergence nadzora in zmanjševanja čezmejnih tveganj

Za dobro delujočo unijo kapitalskih trgov so potrebne tesno usklajene prakse pri nadzoru CNS iz EU. Da se dodatno spodbudi konvergenca nadzora in dosledna uporaba uredbe EMIR za vse CNS iz EU, ECB podpira predloge za okrepitev vloge ESMA kot enega od evropskih nadzornih organov. Natančneje, ESMA bi moral imeti glasovalno pravico v kolegijih in dajati mnenja o osnutkih nadzornih odločitev v zvezi z letnim pregledom in oceno, zahtevami po kritju in odvzemi dovoljenj. ECB podpira tudi predlagani postopek za mnenja ESMA, namenjena pristojnemu organu CNS iz EU ([12]). To je povsem skladno s horizontalnim sodelovanjem ESMA v vseh kolegijih ter posledično njegovim edinstvenim položajem in pomembno vlogo pri spodbujanju doslednega ocenjevanja skupnih vprašanj v kolegijih.

1.2.2 Čezmejno usklajevanje v kriznih razmerah

ECB se strinja, da je treba okrepiti okvir Unije za usklajevanje med ustreznimi organi ob stresnih situacijah, ki vplivajo ali bi lahko vplivale na CNS iz EU ali nasploh na trge, na katerih se izvaja centralni kliring. To je bistveno za zgodnje odkrivanje in obravnavanje tveganj širjenja negativnih vplivov zaradi stresnih razmer pri posameznih CNS iz EU na celotno Unijo ter za doseganje ustrezno usklajenega odziva na take izredne razmere po vsej Uniji. Konkretnejši okvir za izredne razmere bo pripomogel k razjasnitvi pričakovanj ustreznih organov in CNS glede praktičnih ukrepov, ki jih je treba sprejeti, pospešil odziv Unije na take izredne razmere in zmanjšal morebitno tveganje nasprotujočih si pristopov navedenih organov.

Zato ECB pozdravlja predlagano revizijo določb za izredne razmere ([13]), ki zajema specifikacijo ustreznih scenarijev izrednih razmer, uradno usklajevalno vlogo ESMA, možnost, da ESMA neposredno pridobi informacije, potrebne za tako usklajevanje, in njegovo pristojnost za izdajanje nujnih priporočil pristojnim organom, če je prizadeta več kot ena CNS iz EU ali če dogodki na ravni Unije destabilizirajo čezmejne trge, na katerih se izvaja centralni kliring.

Za ustrezno usklajen odziv na resne stresne dogodke, ki vplivajo na centralni kliring v Uniji, je potrebno učinkovito sodelovanje nadzornega odbora za CNS z drugimi ustreznimi organi. Ustrezne centralne banke izdajateljice bi bilo zato treba vedno povabiti na seje nadzornega odbora za CNS, ki se skličejo, kadar bi lahko razvoj dogodkov na finančnih trgih negativno vplival na likvidnost trga, transmisijo denarne politike ali nemoteno delovanje plačilnih sistemov. To bi bilo tudi skladno s pristopom iz predlagane uredbe, po katerem bi bile centralne banke izdajateljice vključene v vse razprave o CNS iz EU (glej odstavek 1.3.1 spodaj).

([11]) Glej člen 1, točka 18, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 23b(2d).
([12]) Glej člen 1, točki 12 in 17, predlagane uredbe.
([13]) Glej člen 1, točka 19, predlagane uredbe.

1.3 *Sodelovanje v nadzornem odboru za CNS*

1.3.1 Vključenost centralnih bank izdajateljic

Trenutno je vključenost centralnih bank izdajateljic v razprave o CNS iz EU na ravni Unije zelo asimetrična glede na njihovo vlogo pri CNS stopnje 2 iz tretjih držav, čeprav so CNS iz EU tiste, ki imajo največji delež pri kliringu v valutah Unije in posledičnih posledicah za tveganje. Znotraj Eurosistema to velja celo na področju izvedenih finančnih instrumentov, s katerimi se trguje na prostem trgu (OTC), pri katerih se klirinški člani iz Unije najbolj izrazito opirajo na CNS iz Združenega kraljestva: CNS iz EU imajo približno 60-odstotni delež pri začetnem kritju, ki ga klirinški člani Unije dajo CNS iz EU in Združenega kraljestva ([14]). Čeprav se centralne banke izdajateljice lahko udeležujejo sej nadzornega odbora za CNS o najrazličnejših vprašanjih v zvezi s CNS stopnje 2 iz tretjih držav, je njihova udeležba v zvezi s CNS iz EU trenutno omejena na razprave o stresnih testih CNS na ravni Unije in relevantnem dogajanju na trgu ([15]).

Na tej podlagi ECB močno pozdravlja predlog, da se centralne banke izdajateljice kot članice brez glasovalne pravice povabijo k vsem razpravam nadzornega odbora za CNS o CNS iz EU ([16]). To bo centralnim bankam izdajateljicam omogočilo, da sodelujejo na primer tudi v razpravah o analizah iz medsebojnih strokovnih pregledov, redni izmenjavi informacij o zadevnih nadzornih dejavnostih in odločitvah ter mnenjih in priporočilih vseh kolegijev.

1.3.2 Sodelovanje bonitetnih nadzornikov

Profil tveganja CNS lahko vpliva na profil tveganja podjetij, ki so klirinški člani te CNS. Taka podjetja so predvsem kreditne institucije in investicijska podjetja ([17]). Posledična izpostavljenost se od svetovne finančne krize leta 2008 in izvajanja programa regulativne reforme skupine G20, s katerim se spodbuja centralni kliring, ves čas povečuje. Institucije, ki so klirinški člani, obveznosti kliringa ne izvajajo le pri svojih poslih, temveč nastopajo tudi kot posredniki med CNS in drugimi udeleženci na trgu, ki so dolžni za te posle opraviti centralni kliring ali se za to odločijo. Zato je medsebojna povezanost institucij, ki so klirinški člani, in CNS ključnega pomena, kar se pričakuje tudi v prihodnje. Glede na to medsebojno povezanost je bistveno, da so pristojni organi za nadzor takih institucij v celoti in pravočasno obveščeni o tveganjih, ki jih upravljajo CNS, pa tudi, da lahko prispevajo svoje nadzorniško strokovno znanje in poglede.

Sodelovanje z bonitetnimi nadzorniki je mogoče bolje okrepiti na ravni nadzornega odbora za CNS. Naloge nadzornega odbora za CNS, zlasti priprava osnutkov odločitev o potrjevanju pomembnih sprememb modelov tveganja ali razvrstitev ali usklajevanje stresnih testov, zagotavljajo dragocen vpogled v profile tveganja CNS in omogočajo celovito razumevanje CNS. Zato so glede na zgoraj navedeno medsebojno povezanost institucij, ki so klirinški člani, in CNS, take razprave pomembne tudi za tveganja, ki bi jim bile te institucije lahko izpostavljene zaradi svojih izpostavljenosti do CNS. Zato bi morali bonitetni nadzorniki institucij s tremi največjimi prispevki v jamstveni sklad CNS iz EU sodelovati na sejah nadzornega odbora za CNS kot člani brez glasovalne pravice. Tako bodo nadzorniki pravočasno obveščeni o morebitnih tveganjih, ki vplivajo na posamezne institucije, in jih bodo po potrebi lahko obravnavali v okviru stalnega nadzora. Takšno članstvo bi moralo biti stalno in ne na podlagi ad hoc povabila.

([14]) Izračuni strokovnjakov ECB za obdobje od decembra 2021 do avgusta 2022 na podlagi podatkov iz DTCC Data Warehouse.
([15]) Glej odstavka 6 in 7 Mnenja CON/2017/39.
([16]) Glej člen 1, točka 20(a), predlagane uredbe, s katero se spreminja člen 24a(2), točka (d)(ii), uredbe EMIR.
([17]) Glej člen 4, točki 1 in 2, Uredbe (EU) št. 575/2013 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o bonitetnih zahtevah za kreditne institucije in investicijska podjetja ter o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 176, 27.6.2013, str. 1).

1.4 *Vzpostavitev medsektorskega mehanizma spremljanja*

1.4.1 Sestava

Ena od ključnih značilnosti nadzornega okvira za CNS iz EU je osredotočenost na posamezne CNS, ki temelji na kombinaciji nadzora matične države in čezmejnega sodelovanja z organi države gostiteljice v zadevnih sektorjih. Glede na povezanost finančnih trgov v Uniji in precejšnjo soodvisnost CNS iz EU bi bilo treba nadzor posameznih CNS dopolniti z ustrezno ureditvijo na ravni Unije, ki bi obravnavala morebitne krizne razmere in ranljivosti na ravni Unije. Jasno je na primer, da je zaradi posledic, ki jih ima za tveganje soodvisnost centralnega kliringa, in spremljanja izvajanja zahteve glede aktivnega računa potrebna ocena, ki je medsektorska in vseevropska.

Glede na navedeno ECB pozdravlja predlog za povezovanje organov Unije, ki sodelujejo pri nadzoru CNS iz EU, klirinških članov in strank – vključno s predstavniki ESMA, Evropskega bančnega organa (EBA), Evropskega organa za zavarovanja in poklicne pokojnine (EIOPA), Komisije, Evropskega odbora za sistemska tveganja (ESRB) in ECB, tudi v okviru njenih nalog v EMN –, v novi mehanizem skupnega spremljanja ([18]). Mehanizem skupnega spremljanja bi moral zagotoviti celovit pregled dogajanja na trgu, pomembnega za kliring v Uniji, in morebitnih horizontalnih tveganj, zlasti tistih v zvezi z medsebojno povezanostjo finančnih akterjev v več jurisdikcijah.

Ker naloge mehanizma skupnega spremljanja zajemajo spremljanje izvajanja zahteve glede aktivnega računa, ECB predlaga, da v mehanizmu skupnega spremljanja sodelujejo ustrezne centralne banke izdajateljice valut, v katerih so denominirane pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih, za katere velja zahteva glede aktivnega računa.

1.4.2 Pooblastila in razmerje z drugimi organi

Vsebinsko se ECB strinja s predlogom, naj bo mehanizem skupnega spremljanja osredotočen na spremljanje in ocenjevanje horizontalnih tveganj ter poročanje zadevnim institucijam Unije, tako da ostanejo obstoječe pristojnosti za odločanje in postopki za nadzor CNS v celoti nespremenjeni.

Obenem pa bi bilo koristno pojasniti razmerje med mehanizmom skupnega spremljanja in obstoječim nadzornim okvirom. Prvič, ECB zaradi zagotovitve učinkovitega prispevka pristojnih nacionalnih organov k delu mehanizma skupnega spremljanja predlaga, naj se letno poročilo mehanizma skupnega spremljanja o rezultatih njegovih dejavnosti za Evropski parlament, Svet in Komisijo pripravi v posvetovanju z ustreznimi pristojnimi nacionalnimi organi. Drugič, nacionalni pristojni organi, kolegiji in nadzorni odbor za CNS bi morali zaradi podpore učinkovitemu nadaljnjemu ukrepanju na podlagi poročil mehanizma skupnega spremljanja v okviru svojega dela pregledati in preučiti rezultate dejavnosti mehanizma skupnega spremljanja v obsegu, v katerem so ugotovitve tega mehanizma relevantne za dejavnosti, profil tveganja ali upravljanje tveganja konkretne CNS.

Poleg tega bi bilo treba razširiti obseg predlagane naloge mehanizma skupnega spremljanja glede spremljanja tveganja koncentracije. ECB razume, da se ta naloga trenutno osredotoča na ugotavljanje tveganja koncentracije, ki izhaja iz uporabe istih ponudnikov storitev. Predlagana uredba niti izrecno niti ustrezno ne obravnava dodatnih ključnih vidikov koncentracije. Prvič, tveganje koncentracije se lahko pojavi, kadar je ena stranka znatno izpostavljena do CNS prek različnih klirinških članov te CNS, ne glede na vrste produktov, za katere se opravi kliring v tej CNS. Tako tveganje je lahko konceptualno pomembno za več CNS, ne glede na to, da bi bilo treba tako koncentracijo obravnavati na ravni vsake CNS. Drugič, tveganje koncentracije se lahko pojavi, kadar udeleženec na trgu nakopiči obsežne pozicije na trgu za produkt, s katerim se lahko trguje tako na reguliranih kot prostih trgih. Ta težava je lahko še izrazitejša, če se za enak ali podoben produkt ali celo produkt z visoko stopnjo korelacije kliring opravi v več kot eni CNS. Takšne oblike tveganja koncentracije so trenutno tako za organe kot udeležence na trgu manj opazne, čeprav imajo lahko precejšnje posledice. Kot se je izkazalo med nedavnimi krizami, so ta tveganja morda znatno ogrozila varnost in zanesljivost CNS iz EU in udeležencev na trgu ter širše finančno stabilnost. ECB zato predlaga, da se dejavnosti mehanizma skupnega spremljanja glede spremljanja v okviru predlagane uredbe okrepijo tako, da se v okviru kliringa podrobneje obravnava tveganje koncentracije.

([18]) Glej člen 1, točka 18, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 23c.

ECB poleg tega predlaga, naj se mehanizmu skupnega spremljanja glede na to, da gre za novost, zagotovi večja prožnost glede obsega njegovega potencialnega dela. Zato bi bilo treba vnesti določbo, ki bi dvema ali več članom mehanizma skupnega spremljanja, ki bi se jim to zdelo koristno, omogočala dogovor, da okvir mehanizma skupnega spremljanja uporabijo kot podlago za izvajanje medsektorskih analiz o dodatnih vseevropskih in medsektorskih tematikah v zvezi s centralnim kliringom, ki bi bile v njihovem skupnem interesu.

1.5 *Nadzor priznanih CNS iz tretjih držav*

ECB na splošno podpira spremembe, s katerimi se v postopek priznavanja CNS iz tretjih držav uvaja večja sorazmernost, in spremembe, s katerimi se zagotavlja, da ESMA od CNS stopnje 2 iz tretjih držav prejme vse informacije, potrebne za svoje nadzorne dejavnosti.

ECB predlaga dodatno razjasnitev obsega posvetovanja s centralno banko izdajateljico glede nadzornih dejavnosti in postopkov v zvezi s CNS stopnje 2 iz tretjih držav. Obseg posvetovanja je trenutno omejen na usklajenost CNS s petimi področji, ki so relevantna z vidika centralne banke izdajateljice, tj. kritje, kontrole likvidnostnega tveganja, zavarovanje s premoženjem, poravnava in dogovori o interoperabilnosti ([19]). V praksi lahko ESMA v zvezi z usklajenostjo CNS na teh področjih v skladu z nekaterimi določbami ([20]) sprejema uradne odločitve, lahko pa se v zvezi s tem izvajajo tudi posebne nadzorne ocene in postopki ESMA ter nadzornega odbora za CNS. Poleg tega področje zahtev po kritju urejajo nekatere določbe uredbe EMIR ([21]). O odločitvah v zvezi s pregledom modelov, stresnimi testi in testiranjem za nazaj za potrditev modelov in parametrov, ki jih CNS sprejme za izračun svojih zahtev po kritju, prispevkov v jamstveni sklad, zahtev glede zavarovanja s premoženjem in drugih ukrepov za obvladovanje tveganj v skladu z uredbo EMIR, se je pomembno posvetovati s centralnimi bankami izdajateljicami ([22]). Zato ECB priporoča, da se obseg posvetovanja s centralnimi bankami izdajateljicami še naprej osredotoča na navedenih pet področij, dodatno pa naj se pojasni, pri katerih vrstah aktov ESMA bi se bilo treba posvetovati s centralnimi bankami izdajateljicami (npr. z vključitvijo nadzornih ocen). Poleg tega bi moral obseg posvetovanja zajemati vse ustrezne določbe uredbe EMIR, ki pooblaščajo ESMA, da sprejme odločitev ali izvede nadzorno oceno na teh področjih.

2. ***Posodobitev bonitetnih zahtev***

2.1 *Spremembe zahtev za CNS*

2.1.1 Zahteve glede udeležbe in ločevanja

ECB pozdravlja predlog o spremembi zahtev CNS za sprejem klirinških članov. Posebne značilnosti nefinančnih nasprotnih strank v okviru centralnega kliringa so zelo pomembne, zlasti glede na nedavne izkušnje z obsežnimi pozivi h kritju zaradi izjemno velike volatilnosti trga. Zato bi morale CNS skrbno oceniti poseben profil likvidnosti nefinančnih nasprotnih strank, preden jih sprejmejo kot neposredne udeležence. CNS bi morale zlasti preveriti, ali so nefinančne nasprotne stranke sposobne pravočasno izpolniti morebitne povečane zahteve po kritju ali prispevke v jamstveni sklad, tudi v stresnih tržnih razmerah. Zaradi pravne varnosti bi bilo poleg tega še posebej primerno dodatno pojasniti razmerje med sprejemom nefinančnih nasprotnih strank kot klirinških članov v skladu z uredbo EMIR ([23]) in zahtevo, da mora biti CNS priglašena kot sistem v skladu z Direktivo 98/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta ([24]). Zato ECB predlaga, da se elementi meril za sprejem nefinančnih nasprotnih strank podrobneje opredelijo v ustreznih osnutkih regulativnih tehničnih standardov ([25]). ECB predlaga tudi, da se na seznam organov, s katerimi se mora ESMA med pripravo teh osnutkov regulativnih tehničnih standardov posvetovati, dodajo članice ESCB.

([19]) Glej člene 41, 44, 46, 50 in 54 uredbe EMIR.
([20]) Glej člena 25(2b) in 25b(1) uredbe EMIR.
([21]) Glej člena 41 in 49 uredbe EMIR.
([22]) Glej člen 49 uredbe EMIR in odstavek 2.3 Mnenja CON/2017/39.
([23]) Glej člen 17(4) uredbe EMIR.
([24]) Direktiva 98/26/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 19. maja 1998 o dokončnosti poravnave pri plačilih in sistemih poravnave vrednostnih papirjev (UL L 166, 11.6.1998, str. 45).
([25]) Glej člen 1, točka 29(c), predlagane uredbe, s katero se v člen 37 uredbe EMIR dodaja nov odstavek 7.

Nazadnje ECB predlaga, naj se pojasni, da prepoved udeležbe CNS v drugi CNS ([26]) ne posega v obstoječe določbe o dogovorih o interoperabilnosti, ki zagotavljajo ustrezen okvir za tveganja pri storitvah kliringa med CNS ([27]).

2.1.2 Zahteve po kritju in preglednosti

ECB podpira zamisel, da se ta zakonodajni pregled izkoristi za izpeljavo koristnih naukov iz nedavnih obdobij izjemno velike volatilnosti trga, ki kažejo na to, da bi bilo ravnanje glede kritja mogoče izboljšati. V nedavnem poročilu Baselskega odbora za bančni nadzor (BCBS), Odbora za plačila in tržno infrastrukturo pri Banki za mednarodne poravnave (CPMI) in Mednarodnega združenja nadzornikov trga vrednostnih papirjev (IOSCO) ([28]) so bila opredeljena področja, ki jih je treba dodatno analizirati, zlasti v zvezi z odzivnostjo in preglednostjo modelov kritja CNS ter ravnanjem glede gibljivega kritja. Pričakuje se, da bodo na podlagi te dodatne analize mednarodni organi za standardizacijo pripravili priporočila v zvezi s praksami, pristopi in modeli CNS glede kritja.

Glede na to ECB podpira predlagane spremembe v zvezi z zahtevami po kritju. S posredovanjem pozivov h kritju čez dan ([29]) bi se lahko likvidnost preusmerila nazaj h klirinškim članom. Tako ravnanje pa je včasih nepraktično, in to ne le za CNS, ampak tudi za klirinške člane in njihove stranke. V današnjem času lahko nekatere CNS pomešajo pozive k doplačilu gibljivega kritja in pozive k začetnemu kritju čez dan. To pogosto pomeni, da se lahko klirinški člani in njihove stranke odločijo za poravnavo pozivov h kritju čez dan z zavarovanjem z nedenarnim premoženjem ali v valuti, ki ni valuta, v kateri je denominiran produkt. Če CNS uvedejo posredovanje gibljivega kritja, se lahko taka prilagodljivost glede zavarovanja izgubi, ker bi bilo treba pri pozivih h kritju čez dan ločevati med gibljivim in začetnim kritjem. Poleg tega se za poravnavo gibljivega kritja verjetno sprejmejo samo denarna sredstva (tj. valuta produkta). Zato bi moralo posredovanje gibljivega kritja, kot je predvideno v predlagani uredbi ([30]), ostati kot možnost, ki bi jo morala CNS proučiti in razviti po najboljših močeh, potem ko bi presodila vse prednosti in slabosti v posvetovanju s svojimi klirinškimi člani in njihovimi strankami. To ne posega v morebitna priporočila, ki bi nastala na podlagi sedanjih mednarodnih prizadevanj in ki bi se lahko sčasoma upoštevala v osnutkih regulativnih tehničnih standardov o zahtevah po kritju ([31]).

V zvezi s preglednostjo in razkrivanjem praks glede kritja ECB odločno podpira razširitev odgovornosti klirinških članov in strank, ki kliring transakcij opravljajo v imenu svojih strank (tj. ponudnikov klirinških storitev za stranke). Poleg tega bi bilo koristno pooblastiti ESMA ([32]), da po posvetovanju z EBA in članicami ESCB pripravi osnutke regulativnih tehničnih standardov v zvezi s temi zahtevami glede preglednosti, ki bi se uporabljale za CNS in ponudnike klirinških storitev za stranke. Z osnutki regulativnih tehničnih standardov bi se precej izboljšala standardizacija in kakovost ustreznih razkritij. V okviru preglednosti in razkrivanja bi s temi osnutki zagotovili tudi učinkovito razmerje med odgovornostmi CNS in ponudnikov klirinških storitev za stranke. Nazadnje, v teh osnutkih regulativnih tehničnih standardov bi bilo mogoče pozneje v ustreznem obsegu upoštevati rezultate mednarodnih prizadevanj v zvezi s preglednostjo glede kritja pod okriljem BCBS-CPMI-IOSCO ([33]).

([26]) Glej člen 1, točka 29(a) predlagane uredbe, s katero se spreminja člen 37(1) uredbe EMIR.
([27]) Glej naslov V uredbe EMIR.
([28]) Glej dokument *Review of margining practices* (pregled praks glede kritja), BCBS, CPMI in IOSCO, september 2022. Dostopen na spletni strani Banke za mednarodne poravnave na naslovu www.bis.org.
([29]) Posredovanje pozivov h kritju čez dan se lahko nanaša samo na gibljivo kritje, torej tisto, ki se pobere ali izplača, da odraža sedanje izpostavljenosti, ki izhajajo iz dejanskih sprememb tržnih cen (glej člen 1, točki 4 in 6 Delegirane uredbe Komisije (EU) št. 153/2013 z dne 19. decembra 2012 o dopolnitvi Uredbe (EU) št. 648/2012 Evropskega parlamenta in Sveta v zvezi z regulativnimi tehničnimi standardi glede zahtev za centralne nasprotne stranke (UL L 52, 23.2.2013, str. 41)).
([30]) Glej člen 1, točka 31, predlagane uredbe, s katero se spreminja člen 41(3) uredbe EMIR.
([31]) Glej člen 41 uredbe EMIR.
([32]) Za to bi bil v predlagani uredbi potreben nov člen, s katerim bi se v člen 38 uredbe EMIR vstavil nov odstavek 9.
([33]) Glej dokument *Review of margining practices* (pregled praks glede kritja), BCBS, CPMI in IOSCO, september 2022. Dostopen na spletni strani Banke za mednarodne poravnave na naslovu www.bis.org.

2.1.3 Zahteve glede zavarovanja

Na splošno bi bilo smiselno CNS dovoliti, da kot zavarovanje sprejmejo javna jamstva in garancije javnih bank. ECB priznava regulativna prizadevanja Unije za ublažitev izjemnih likvidnostnih težav, ki izhajajo iz nedavnih obdobij volatilnosti trga brez primere. V izogib vsakršnemu dvomu in ker predlog ne omenja posebnosti garancij poslovnih bank, ECB poudarja, da ne podpira možnosti, da bi bile nezavarovane garancije poslovnih bank trajno primerno zavarovanje ([34]). Sprejemanje nezavarovanih garancij poslovnih bank bi moralo ostati začasen regulativni ukrep, ki se uporablja samo za nefinančne nasprotne stranke. Možnost trajnega sprejemanja nezavarovanih garancij poslovnih bank bi pomenila strukturni premik glede regulativne ravni sprejemljivega tveganja, ki bi presegal cilj odzivanja na izredne nebančne likvidnostne težave. Poleg tega ECB svari pred tem, da bi se CNS dovolilo sprejemanje garancij poslovnih bank od vseh klirinških članov, tudi finančnih institucij, namesto samo od nefinančnih nasprotnih strank, kot velja zdaj.

ECB predlaga tudi razširitev področja uporabe regulativnih tehničnih standardov, ki jih pripravi ESMA in ki določajo pogoje, pod katerimi se garancije poslovnih bank lahko sprejmejo kot zavarovanje, tako da bodo ti standardi zajemali tudi javna jamstva in garancije javnih bank. To bi ESMA omogočilo, da podrobneje opredeli ustrezne zahteve glede zavarovanja v zvezi z javnimi jamstvi in garancijami javnih bank.

2.1.4 Obveznost poročanja

ECB odločno podpira predlog za odpravo izvzetja iz zahtev za poročanje, ki velja za transakcije znotraj skupine, kadar je vključena nefinančna nasprotna stranka ([35]). ECB je v okviru uvedbe tega izvzetja leta 2017 ugotovila več negativnih posledic tako za kakovost kot uporabnost podatkov, ki se poročajo v skladu z uredbo EMIR, pa tudi za zmožnost organov, da spremljajo finančno stabilnost na nekaterih področjih finančnih trgov ([36]). Te posledice so še vedno relevantne. Pomanjkanje informacij o nekaterih transakcijah znotraj skupine je na primer negativno vplivalo na izvajanje nalog ECB v zvezi s finančno stabilnostjo med pretresi na energetskih trgih leta 2022. Dejavnost nefinančnih družb predstavlja zelo velik delež na trgu izvedenih finančnih instrumentov na energente. Zato je pomanjkanje podatkov o transakcijah znotraj skupine z vsaj eno nefinančno nasprotno stranko povzročilo pomembno vrzel v zmožnosti ECB za spremljanje tega segmenta trgov izvedenih finančnih instrumentov. Transakcije znotraj skupine so nasploh na trgih izvedenih finančnih instrumentov na blago pomemben del skupnih dvostranskih izpostavljenosti med udeleženci na trgu, njihova identifikacija pa lahko razkrije pomen nekaterih velikih konglomeratov z vidika finančne stabilnosti. Nedavni pretresi so sicer prizadeli predvsem izvedene finančne instrumente na energente, značaja prihodnjih kriz pa ni mogoče predvideti. Nepopoln pregled nad trgom bi lahko tudi sicer pristojne organe oviral pri učinkovitem spremljanju hitro spreminjajoče se tržne dinamike. V zvezi s tem je treba opozoriti, da Uredba (EU) št. 2015/2365 Evropskega parlamenta in Sveta ([37]) ne vsebuje nobene podobne izjeme za transakcije znotraj skupine v zvezi z repo posli, posli financiranja z vrednostnimi papirji in posli kreditiranja za povečanje trgovalnega portfelja. Odprava izvzetja iz zahtev glede poročanja iz uredbe EMIR za transakcije znotraj skupine, ki vključujejo nefinančno nasprotno stranko, je pomemben ukrep za vzpostavitev celovitega pregleda nad trgom in doseganje skladnosti med zadevnimi uredbami.

([34]) Glej člen 1, točka 33(a), predlagane uredbe, s katero se spreminja člen 46(1) uredbe EMIR.

([35]) Glej člen 1, točka 5(a), predlagane uredbe.

([36]) Glej odstavke od 2.2.1 do 2.2.3 Mnenja Evropske centralne banke CON/2017/42 z dne 11. oktobra 2017 o predlogu uredbe Evropskega parlamenta in Sveta o spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012, kar zadeva obveznost kliringa, uvedbo mirovanja obveznosti kliringa, zahteve glede poročanja, tehnike zmanjševanja tveganja za pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih OTC brez kliringa prek centralne nasprotne stranke, registracijo in nadzor repozitorijev sklenjenih poslov in zahteve za repozitorije sklenjenih poslov (UL C 385, 15.11.2017, str. 10).

([37]) Uredba (EU) 2015/2365 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. novembra 2015 o preglednosti poslov financiranja z vrednostnimi papirji in ponovne uporabe ter spremembi Uredbe (EU) št. 648/2012 (UL L 337, 23.12.2015, str. 1).

2.1.5 Ocena likvidnostnih potreb

ECB meni, da je pomembno, da CNS dnevno spremljajo svoje izpostavljenosti do najpomembnejših valut Unije, da bi bolje upravljale likvidnostno tveganje in svojim pristojnim organom zagotovile ustrezna poročila za vsako zadevno valuto Unije. To bi bilo treba upoštevati v predlagani uredbi in zagotoviti, da se največje plačilne obveznosti ocenijo skupaj za vse valute finančnih instrumentov, pri katerih se opravi kliring, in ločeno za vsako od najpomembnejših takih valut Unije.

2.2 *Vpliv na bonitetni nadzor kreditnih institucij*

2.2.1 Izvzetje transakcij znotraj skupine

Predlagana uredba uvaja spremembe zdaj veljavnega okvira, v katerem so posli znotraj skupine izvzeti iz zahtev za kliring in kritje ([38]) ter kapitalskih zahtev za tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja ([39]). Predlagane spremembe se nanašajo na okvir za ocenjevanje enakovrednosti tretjih držav, ki je predpogoj za ta izvzetja. Pri uredbi EMIR se predlaga nadomestitev sedanjega okvira za ocenjevanje enakovrednosti s poenostavljenim okvirom. Za izvzetja bi morali veljati pogoji, s katerimi bi se preprečilo ogrožanje varnosti in trdnosti institucij, pa tudi širše stabilnosti finančnega sistema. ECB ima v zvezi s tem več pripomb.

Prvič, za odločanje o izvzetju transakcij znotraj skupine iz zahtev glede kliringa in kritja ne zadostuje, da se predhodna ocena okvira zadevne tretje države omeji zgolj na vidike preprečevanja pranja denarja in boja proti financiranju terorizma. ECB je trdno prepričana, da bi bilo treba oceniti še več drugih vidikov, zlasti enakovrednost regulativnega in nadzornega okvira te tretje države s širšim področjem uporabe uredbe EMIR, preden se institucijam omogoči izvzetje. Ocena bi morala med drugim vključevati ključne zahteve glede tehnik zmanjševanja tveganja za posle na prostem trgu, kot je že določeno v sedanjem okviru uredbe EMIR ([40]). ECB podpira celovitejšo oceno enakovrednosti, s katero bi zagotovili, da za nasprotne stranke v tretjih državah veljajo zanesljivi regulativni in nadzorni okviri ter da nasprotne stranke iz Unije s sklepanjem poslov s takimi nasprotnimi strankami ne prevzemajo neupravičenih tveganj. V skladu s predlagano uredbo lahko Komisija izvede celovitejšo oceno okvira tretje države, ki bi lahko vključevala navedene vidike. Vendar taka ocena ne bi smela biti odvisna od diskrecijske pravice. Namesto tega bi bilo treba to oceno izvesti in zaključiti vnaprej, preden lahko nasprotne stranke iz Unije izkoristijo zgoraj navedena izvzetja. V nasprotnem primeru nasprotne stranke iz Unije prevzemajo precejšnja tveganja, če sklenejo ali ohranijo velik obseg poslov znotraj skupine z nasprotnimi strankami, za katere morda ne veljajo ustrezne regulativne zahteve in/ali ustrezen nadzor. Zato ECB meni, da bi bilo treba namesto predlaganega poenostavljenega okvira ohraniti zdaj veljavni okvir glede enakovrednosti.

Drugič, predlog neposredno vpliva na uporabo kapitalskih zahtev za tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja, kot je določeno v Uredbi (EU) št. 575/2013. Prilagoditev kreditnega vrednotenja je tveganje izgub, ki jih povzročijo spremembe kreditnega razmika pri nasprotni stranki posla z izvedenimi finančnimi instrumenti zaradi sprememb kreditne kakovosti. Do te prilagoditve pride, ko nasprotna stranka iz Unije sklene posel z izvedenimi finančnimi instrumenti z drugo nasprotno stranko, vključno z nasprotno stranko iz iste skupine. Eden najpogostejših razlogov za to, da se nasprotne stranke iz Unije izpostavijo takemu tveganju znotraj skupine, je podpiranje knjiženja vzajemnih transakcij. ECB je v preteklosti ([41]) poudarila, da lahko zaradi nekaterih praks knjiženja v mednarodnih skupinah, zlasti knjiženja vzajemnih transakcij, nastanejo bonitetna tveganja. Ne glede na to, ali transakcija znotraj skupine, ki povzroči tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja, podpira knjiženje vzajemnih transakcij ali ne, posledično tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja negativno vpliva na profil tveganosti nasprotne stranke iz Unije. Zato morajo imeti nasprotne stranke iz Unije ustrezno lokalno ureditev in osebje za ustrezno upravljanje takega tveganja in regulativni kapital za njegovo kritje, razen če se uporablja ustrezno izvzetje v skladu z Uredbo (EU) št. 575/2013 ([42]). To izvzetje bi moralo biti nasprotnim strankam iz Unije na voljo samo pod pogojem, da ocena enakovrednosti tretje države, v kateri ima druga nasprotna stranka sedež, zajema vse ustrezne bonitetne vidike pravil te tretje države in na celovit način konkretno obravnava tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja.

([38]) Glej člena 4 in 11 uredbe EMIR.
([39]) Glej člen 382(4) Uredbe (EU) št. 575/2013.
([40]) Glej člen 11 uredbe EMIR.
([41]) Glej dokument *Supervisory expectations on book models*, ECB, avgust 2018, dostopen na spletišču bančnega nadzora ECB na naslovu www.bankingsupervision.europa.eu.
([42]) Glej člen 382(4), točka (b), Uredbe (EU) št. 575/2013.

Zato ECB pozdravlja to, da se v predlagani uredbi uvaja pooblastilo za ocenjevanje enakovrednosti tretjih držav ([43]), predlaga pa, naj se to ocenjevanje ciljno usmeri v bonitetne in nadzorne zahteve zadevne tretje države. ECB se strinja, da se pooblastilo določi v Uredbi (EU) št. 575/2013. Konkretna odločitev o enakovrednosti za namene izvzetja transakcij znotraj skupine v skladu z Uredbo (EU) št. 575/2013 bi bila primernejša, saj bi omogočila, da se ocena osredotoči na tveganje prilagoditve kreditnega vrednotenja. Rezultat bi bil v primerjavi s sedanjim stanjem preudarnejši, tudi po sicer dobrodošlih pojasnilih EBA ([44]).

Nazadnje, ECB ne glede na veljavni okvir za ocenjevanje enakovrednosti nasprotuje temu, da bi ocenjevanje primernosti tretjih držav – četudi začasno – opravljal bonitetni nadzornik, kot je predvideno v predlagani uredbi. ECB meni, da bi bilo z institucionalnega vidika najbolje, če bi bila za ocenjevanje enakovrednosti regulativnih okvirov tretjih držav pristojna Komisija, saj je treba pri tem pridobiti in voditi posodobljen celovit pregled glede pravil in nadzora v tretjih državah. To je skladno z obstoječim okvirom Unije za finančne storitve, po katerem ocenjevanje enakovrednosti običajno izvaja Komisija, včasih na podlagi tehničnih nasvetov evropskih nadzornih organov ([45]).

2.2.2 Odprava nadzorniškega potrjevanja modelov

Kot je bilo med drugim ugotovljeno ob nedavnih krizah, lahko pri poslih na prostem trgu brez centralnega kliringa nastanejo precejšnja tveganja, ki vplivajo na varnost in zanesljivost nasprotnih strank, ki sklepajo take posle, ter na splošno na finančno stabilnost. Ta tveganja so še izrazitejša zaradi velikega obsega poslov na prostem trgu brez centralnega kliringa, pričakuje pa se tudi, da bo kljub postopnemu uvajanju obveznosti kliringa v okviru regulativne reforme skupine G20 tako še naprej. Zato je ključnega pomena, da finančne nasprotne stranke uporabljajo postopke obvladovanja tveganja iz uredbe EMIR ([46]), ki so tehnično zanesljivi in primerni za doseganje cilja zmanjšanja osnovnega tveganja iz zadevnih poslov. To lahko vključuje uporabo modelov za izračun začetnega kritja. ECB zato podpira razjasnitev nadzornih zahtev za nasprotne stranke iz Unije v zvezi z modeli začetnega kritja ([47]). V zvezi s tem je ECB naklonjena uvedbi večje sorazmernosti in prožnosti, na primer z omogočanjem uporabe modelov po lastni presoji nasprotnih strank in nadomestitvijo formalnega postopka potrjevanja s splošnim pooblastilom pristojnih organov, da ugovarjajo. Pristojni organi bodo pooblaščeni za ukrepanje, da bi zagotovili zadostno zanesljivost teh modelov. ECB predlaga, naj te nasprotne stranke, zlasti kreditne institucije, svojim pristojnim organom poročajo dovolj informacij o postopkih obvladovanja tveganj, vključno z informacijami o uspešnosti modelov, ki so podlaga za izračun začetnega kritja. Toda informacije o uspešnosti modelov začetnega kritja v veljavnem regulativnem okviru niso na voljo v obliki, ki bi bila primerna za bonitetne namene. Če bodo pristojni organi razpolagali s temi informacijami, bodo lahko ocenili te postopke obvladovanja tveganj vključno z modeli začetnega kritja ter tudi to, ali je treba sprejeti ustrezne nadzorne ukrepe za zagotovitev zanesljivosti njihove uporabe. ECB priporoča, da se zaradi zagotovitve konvergence to opredeli z osnutki regulativnih tehničnih standardov in ne s smernicami.

Poleg podrobnejših zahtev pristojnih organov po informacijah bi tudi udeležencem na trgu koristilo, če bi sami imeli dostop do ključnih informacij o teh postopkih obvladovanja tveganj, vključno z zgoraj navedenimi modeli začetnega kritja. Tak dostop bi zagotovil preglednost glede tega, kako nasprotne stranke obvladujejo tveganja v zvezi s svojimi posli na prostem trgu brez centralnega kliringa, udeležencem na trgu pa bi tudi olajšal oceno uporabljenega pristopa. Zato ECB predlaga, da se v okviru uredbe EMIR uvede zahteva za razkritje splošnih informacij o uporabi modelov začetnega kritja.

([43]) Glej člen 2 predlagane uredbe.
([44]) Glej dokument *Question & Answer 2022_6495*, EBA, september 2022, dostopen na spletišču EBA na naslovu www.eba.europa.eu.
([45]) Glej delovni dokument služb Komisije *EU equivalence decisions in financial services policy: an assessment* (odločitve EU o enakovrednosti na področju politike finančnih storitev: ocena), SWD(2017) 102 final.
([46]) Glej člen 11(3) uredbe EMIR.
([47]) Glej odstavek 4.1 Mnenja CON/2017/42.

3. ***Poenostavitev in pospešitev postopkov za nadzorno odobritev***

3.1 *Postopki za izdajo dovoljenja in razširitev storitev*

ECB podpira predlog za poenostavitev postopkov za izdajo dovoljenj CNS ter razširitev dejavnosti in storitev zaradi krepitve sposobnosti CNS iz EU, da se pravočasno odzovejo na novosti na trgu ([48]).

Natančneje, ECB pozdravlja to, da naj bi se oblika in vsebina zahtevane dokumentacije za vloge CNS ([49]) določili v osnutkih regulativnih tehničnih standardov, ki bi jih pripravil ESMA v tesnem sodelovanju z ESCB. Podrobnejša razjasnitev zadevnih nadzornih zahtev bo povečala preglednost in predvidljivost za CNS ter pripomogla k znatni pospešitvi postopkov za nadzorno odobritev.

ECB pozdravlja tudi predlog, da bi ESMA vzdrževal centralno podatkovno zbirko ([50]), do katere bi imeli dostop pristojni organi CNS, ESMA in člani kolegijev ter v katero bi CNS predložila vse vloge za izdajo dovoljenja ([51]), za razširitev storitev in dejavnosti ([52]) ter za bistvene spremembe modelov in parametrov tveganja ([53]). To bo omogočilo hitrejšo vključitev vseh ustreznih pristojnih organov v zadevnih postopkih ocenjevanja.

ECB se strinja tudi s tem, da bi bilo treba določiti točno določen časovni okvir, v katerem bi bilo treba presoditi, ali je vloga popolna. To je pomembno, da se zmanjšajo negotovost in zamude ter s tem povezana tveganja glede prilagodljivosti in konkurenčnosti CNS iz EU. Kljub temu pa ima ECB pomislek, da je predlagani rok dveh delovnih dni, v katerem mora pristojni organ potrditi popolnost vloge CNS ([54]), prekratek. Da bi pristojnemu organu omogočili zanesljivo presojo v vseh okoliščinah, ECB predlaga, da se ta rok podaljša na deset delovnih dni. V nasprotnem primeru se morda ne bo mogoče izogniti tveganju nepotrebnih zavrnitev vlog, če pristojni nacionalni organ v izjemnih okoliščinah v dveh dneh morda ne uspe potrditi, da je bila predložena vsa zahtevana dokumentacija.

Da bi izkoristili to, kako dobro pristojni nacionalni organ zaradi svojih stalnih nadzornih dejavnosti pozna CNS, ter pripomogli k učinkovitemu dialogu med pristojnim nacionalnim organom, ESMA in kolegijem v postopku ocenjevanja, ECB predlaga, da se kolegiju zagotovi dovolj časa, da lahko dokonča svojo oceno ter pri tem upošteva osnutek ocene pristojnega nacionalnega organa in osnutek mnenja ESMA. Pristojni nacionalni organ in ESMA bi morala svoje osnutke ocen kolegiju posredovati v 30 delovnih dneh. ECB predlaga tudi, da se nato vsem deležnikom – pristojnim nacionalnim organom, ESMA in kolegiju – zagotovi 20 dodatnih delovnih dni za dokončanje ocen.

3.2 *Postopki z neugovarjanjem za nebistvene spremembe*

ECB pozdravlja predlagano uvedbo novega postopka z neugovarjanjem za odobritev prošnje za razširitev dejavnosti ali storitev pri nebistvenih spremembah storitev ([55]). S tem bi zagotovili, da bo izčrpnost nadzorniškega pregleda sorazmerna s finančnimi tveganji, ki jih predstavlja nova dejavnost ali storitev, in da bodo zadevni postopki odobritve pripomogli k dinamičnemu okolju za centralni kliring v Uniji. Obenem bi bilo treba ohraniti ustrezne zaščitne ukrepe za nadzorniški pregled.

([48]) Glej člen 1, točke 9, 10 in 11, predlagane uredbe.
([49]) Glej člen 1, točki 9 in 10, predlagane uredbe.
([50]) Glej člen 1, točka 11, predlagane uredbe.
([51]) Glej člen 1, točka 9, predlagane uredbe.
([52]) Glej člen 1, točka 10, predlagane uredbe.
([53]) Glej člen 1, točka 34, predlagane uredbe.
([54]) Glej člen 1, točki 9 in 10, predlagane uredbe.
([55]) Glej člen 1, točka 12, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 17a.

Skupna merila v predlagani uredbi, ki se nanašajo na nebistvenost spremembe klirinške storitve ali dejavnosti, so pomembna za spodbujanje splošne preglednosti in doslednosti nadzornih pristopov. Vendar so ta merila presplošna, da bi zajela vse pomembne dejavnike. Glede na navedeno ECB meni, da bi bilo treba predlagane dodatne pogoje, pod katerimi se uporabi postopek z neugovarjanjem ([56]), dopolniti s pooblastilom ESMA, da v tesnem sodelovanju z ESCB pripravi podrobnejše smernice, ki bodo temeljile na osnutkih regulativnih tehničnih standardov. Prednost takih dodatnih tehničnih smernic bi bila tudi v tem, da bi jih bilo mogoče preprosteje prilagoditi, glede na to, da je postopek z neugovarjanjem popolnoma nov postopek, ki ga bo morda treba na podlagi izkušenj z uporabo v praksi prilagoditi.

ECB zato meni, da uporaba postopka z neugovarjanjem v primerih, ko bi se obstoječim storitvam dodala nova valuta, ne bi smela biti urejena v sami predlagani uredbi, temveč samo v osnutkih regulativnih tehničnih standardov ESMA, saj bi bil vpliv na tveganja odvisen od podrobnejših dejavnikov, na primer velikosti predvidenih vrednosti kliringa in pričakovane potrebe po novih postopkih upravljanja likvidnostnega tveganja ali poravnave. Da se vsem organom, ki sodelujejo v postopkih z neugovarjanjem (glej odstavek 1.1.2 zgoraj), zagotovi dovolj časa za vsebinsko oceno, ECB predlaga, naj se zadevni časovni okvir podaljša z 10 na 20 delovnih dni.

Nazadnje, CNS iz EU ne bi smeli dovoliti, da začne z novo dejavnostjo ali storitvijo, dokler se ne zaključi nadzorni postopek z neugovarjanjem, s čimer bi preprečili, da CNS v vmesnem obdobju prevzema neupravičena tveganja. CNS iz EU poleg tega verjetno niti ne bi bila zainteresirana za to, da bi začela nove dejavnosti ali storitve opravljati brez zagotovila, da se bodo nadzorniki strinjali z nadaljnjim opravljanjem takih storitev ali dejavnosti.

4. *Zmanjšanje prekomerne izpostavljenosti do CNS iz tretjih držav*

4.1 *Aktivni račun*

4.1.1 Zahteva glede aktivnega računa

Predlagana uredba uvaja zahtevo, da morajo finančne in nefinančne nasprotne stranke, za katere velja obveznost kliringa, kliring določenega deleža svojih izpostavljenosti do storitev, ki jih ponujajo CNS iz tretjih držav in za katere se ugotovi, da so znatnega sistemskega pomena, opraviti pri CNS iz EU, ki ima dovoljenje. Predlaga se tudi, da ESMA v sodelovanju z EBA, EIOPA in ESRB po posvetovanju z ESCB z osnutki regulativnih tehničnih standardov določi raven klirinške dejavnosti, ki jo je treba voditi na aktivnih računih pri CNS iz EU. S tem bi se zagotovilo, da se zaradi predvidene premestitve izpostavljenosti na CNS iz EU take storitve ne bi več obravnavale kot storitve znatnega sistemskega pomena z vidika tistega, kar bi ostalo pri zadevni CNS iz tretje države.

ECB podpira stališče, da prekomerna izpostavljenost do CNS iz tretjih držav in dolgoročno preveliko zanašanje nanje pomenita tveganje za finančno stabilnost Unije, ki ga je treba odpraviti tako, da se taka izpostavljenost zmanjša pri vseh klirinških storitvah, za katere se ugotovi, da so znatnega sistemskega pomena. ECB zato odločno pozdravlja tak ukrep, ki bi moral zagotoviti ravnovesje med omejevanjem sistemskih tveganj in tveganj za finančno stabilnost za Unijo ter omogočanjem postopne vzpostavitve odpornega in likvidnega klirinškega trga v Uniji. ECB ima v zvezi s predlagano zahtevo glede aktivnega računa več pripomb.

Prvič, predlagana uredba določa, da bi moral ESMA proučiti možnost obdobij postopnega uvajanja, ki bi zagotovila dovolj časa za postopno izvajanje zahteve glede aktivnega računa. ECB ta predlog podpira, saj je treba preprečiti morebitne negativne posledice nenadne izvedbe te zahteve za udeležence na trgu in CNS iz EU. Za zagotovitev varnega in zanesljivega centralnega kliringa je ključnega pomena tudi postopno določanje višine te zahteve. To bi nasprotnim strankam omogočilo, da zahteve glede kliringa v smislu deležev izpostavljenosti, v zvezi s katerimi se kliring opravi na računih pri CNS iz EU, izpolnijo postopoma. Tako bi lahko ESMA z uporabo možnosti pregleda regulativnih tehničnih standardov o določanju zahteve glede aktivnega računa na podlagi informacij, ki jih predloži mehanizem skupnega spremljanja ([57]), omogočil, da bi se določanje deleža klirinških dejavnosti, ki jih je treba voditi na aktivnih računih pri CNS iz EU, prilagajalo dogajanju na trgu ali drugim ustreznim okoliščinam. Takšno postopno določanje bi moralo omogočiti učinkovito prilagajanje glede na razmere na trgu in zmanjševanje morebitnih tveganj za finančno stabilnost. Posledično bi se razvil privlačnejši in trdnejši klirinški trg Unije. Zato ECB predlaga, da se

([56]) Glej člen 1, točka 12, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 17a(2).
([57]) Glej člen 1, točka 18, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 23c(5).

takšno postopno uvajanje odrazi v pooblastilu ESMA za pripravo osnutkov regulativnih tehničnih standardov, v katerih bi se opredelilo določanje zahteve glede aktivnega računa.

Drugič, po koncu obdobja postopnega uvajanja bi bilo treba zahtevo glede aktivnega računa določiti na končni ciljni ravni, pri kateri zadevne klirinške storitve, ki jih zagotavljajo CNS iz tretjih držav, niso več znatnega sistemskega pomena. ESMA je v skladu z uredbo EMIR ([58]) pooblaščena za to, da na podlagi izčrpno obrazložene ocene določi, katere CNS ali klirinške storitve imajo tak znaten sistemski pomen. Ker ESMA pri takem ocenjevanju uporablja kombinacijo kvantitativnih kazalnikov in kvalitativne analize, bi moral tudi pri določanju zahteve glede aktivnega računa upoštevati kombinacijo kvantitativnih in kvalitativnih metrik.

Tretjič, ESMA bi moral pri določanju ravni klirinške dejavnosti upoštevati morebitne posledice postopne premestitve ob upoštevanju koristi in tveganj za finančno stabilnost Unije ter morebitne dinamike premestitve klirinških dejavnosti v tretje države. To bi bilo mogoče doseči z zahtevo, da ESMA analizo stroškov in koristi izvede ob določanju časovnega okvira in zahtevanih ravni dejavnosti v obdobju postopnega uvajanja ter vsakič, ko je potrebno ponovno določanje.

Četrtič, ESMA bi moral pri razvoju metodologije za izračun ravni klirinških dejavnosti zagotoviti, da se ne bi določil le skupni delež dejavnosti na ravni Unije, potreben za tolikšno zmanjšanje kliringa ([59]), da storitve v CNS iz tretjih držav ne bi več imele sistemskega pomena. ESMA bi moral zagotoviti, da se določijo tudi deleži dejavnosti, ki bi jih morale posamezne finančne in nefinančne nasprotne stranke, za katere velja obveznost kliringa, voditi na svojih aktivnih računih pri CNS iz EU. ECB razume, da je namen zakonodajalca, da bi v predlagani uredbi omenjeni osnutki regulativnih tehničnih standardov ([60]) takšne posamezne deleže dejavnosti vsebovali. To pa zato, ker se zahteva glede aktivnega računa neposredno uporablja ter je naslovljena na finančne in nefinančne nasprotne stranke, za katere velja obveznost kliringa. Posamezna finančna ali nefinančna nasprotna stranka, za katero velja obveznost kliringa, bo namreč le na podlagi takih individualno določljivih deležev lahko izpolnila zahteve glede aktivnega računa in pripravila s tem povezane načrte, predvidene v predlaganih spremembah Direktive 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta ([61]), ki jih vsebuje predlagana direktiva.

Petič, v predlagani uredbi je pojasnjeno, da morajo nasprotne stranke, za katere velja zahteva glede aktivnega računa, svojo usklajenost s to zahtevo vsako leto potrditi tako, da o tem poročajo pristojnemu organu CNS iz EU. Pogostost takega poročanja lahko neposredno vpliva na učinkovito spremljanje usklajenosti z zahtevo glede aktivnega računa in tveganja koncentracije v razmerju s priznanimi CNS iz tretjih držav, ki ponujajo storitve, za katere je bilo ugotovljeno, da imajo znaten sistemski pomen. Zato ECB predlaga, da se pogostost tega poročanja poveča na četrtletno, kar je skladno s pogostostjo spremljanja rednega nadzorniškega poročanja.

Šestič, v predlagani uredbi je pojasnjeno, da morajo finančne in nefinančne nasprotne stranke taka poročila predložiti pristojnemu organu CNS iz EU. ECB v skladu s predlagano direktivo razume, da bi morda tudi drugi organi, ki niso pristojni organ CNS iz EU, morali pregledati usklajenost nasprotnih strank pod svojim nadzorom z ustreznimi cilji politike Unije ali širšimi trendi prehoda, ki se nanašajo na uporabo aktivnega računa v skladu s predlagano uredbo. Zato je ključno, da ta poročila prejmejo tudi ti organi. Poleg tega informacije samo o klirinški dejavnosti CNS iz EU ne bi zadostovale za spremljanje usklajenosti z zahtevo glede aktivnega računa, saj je za to potreben pregled globalne dejavnosti nasprotnih strank v zadevnih kategorijah pogodb o izvedenih finančnih instrumentih. Zato bi morala poročila ločeno zajemati informacije o transakcijah, v zvezi s katerimi se kliring opravlja pri CNS, ki imajo dovoljenje, in transakcijah, v zvezi s katerimi se kliring opravlja pri priznanih CNS iz

([58]) Glej člen 25(2c) uredbe EMIR.
([59]) Glej člen 1, točka 4, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 7a(5).
([60]) Glej člen 1, točka 4, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 7a(5).
([61]) Direktiva 2013/36/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 26. junija 2013 o dostopu do dejavnosti kreditnih institucij in bonitetnem nadzoru kreditnih institucij in investicijskih podjetij, spremembi Direktive 2002/87/ES in razveljavitvi direktiv 2006/48/ES in 2006/49/ES (UL L 176, 27.6.2013, str. 338).

tretjih držav. To bo pristojnim organom omogočilo zaznavanje primerov neskladnosti z zahtevo glede aktivnega računa, kadar nasprotne stranke, za katere velja zahteva glede aktivnega računa, pri kliringu nekaterih kategorij pogodb o izvedenih finančnih instrumentih še naprej uporabljajo samo priznane CNS iz tretjih držav.

Sedmič, uskladiti je treba obliko poročanja informacij o rezultatu izračuna na podlagi zahteve glede aktivnega računa, ki jih mora poročati posamezna nasprotna stranka ([62]). Tako bi se zagotovila minimalna raven primerljivosti podatkov, ki jih poročajo nasprotne stranke, za katere velja zahteva glede aktivnega računa, in s tem zanesljivo spremljanje usklajenosti z zahtevo glede aktivnega računa. V skladu s tem bi bil poleg osnutka regulativnih tehničnih standardov o določanju zahteve glede aktivnega računa potreben osnutek izvedbenih tehničnih standardov, ki bi določal obliko informacij, ki jih je treba poročati.

Nazadnje, s predlagano uredbo se uvaja sprememba metodologije izračuna obveznosti kliringa, v skladu s katero je treba pri izračunu pozicij glede na pragove vključiti samo tiste pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih, za katere se ne opravlja kliring pri CNS iz EU, ki ima dovoljenje, ali pri priznani CNS iz tretje države. Glede na povezavo med obsegom zahteve glede aktivnega računa in obsegom obveznosti kliringa ECB zakonodajalca Unije poziva k upoštevanju morebitnih posledic, ki bi jih lahko imela sprememba metodologije izračuna tako za obseg zahteve glede aktivnega računa, na primer njeno morebitno razširitev, kot tudi za zmožnost aktivnega računa, da odpravlja tveganje v zvezi s prekomerno izpostavljenostjo klirinških članov in strank iz Unije do CNS iz tretjih držav, ki opravljajo klirinške storitve, za katere je bilo ugotovljeno, da imajo znaten sistemski pomen.

4.1.2 Predlagane spremembe Direktive 2013/36/EU

S predlaganimi spremembami Direktive 2013/36/EU se od institucij in pristojnih organov zahteva, da obravnavajo tveganje koncentracije, ki bi lahko izhajalo iz njihovih izpostavljenosti do CNS, zlasti tistih iz tretjih držav, ki ponujajo storitve znatnega sistemskega pomena za Unijo. V zvezi s tem se od pristojnih organov, imenovanih v skladu z Direktivo 2013/36/EU, pričakuje, da ocenijo in spremljajo usklajenost institucij pod njihovim nadzorom z ustreznimi cilji politike Unije, katerim je namenjena zahteva glede aktivnega računa iz predlagane uredbe. Predlagajo se spremembe procesa pregledovanja in ovrednotenja. Poleg tega predlagana direktiva v Direktivo 2013/36/EU uvaja novo nadzorniško pooblastilo, ki pristojnim organom omogoča, da posebej ocenijo in odpravijo tveganje prekomerne koncentracije, ki izhaja iz izpostavljenosti institucij pod njihovim nadzorom do CNS iz tretjih držav, ki ponujajo storitve znatnega sistemskega pomena za Unijo. ECB ima v zvezi s tem več pripomb.

Prvič, predlagane spremembe nadzornega okvira so potrebne za to, da se pristojnim organom omogoči bolj ciljno usmerjeno ocenjevanje in spremljanje tveganja koncentracije, ki izhaja iz izpostavljenosti do CNS, zlasti tistih, ki ponujajo storitve znatnega sistemskega pomena za Unijo. Obstoječe določbe Direktive 2013/36/EU ([63]) od pristojnih organov zahtevajo, da tako tveganje koncentracije obravnavajo zgolj takrat, kadar CNS že po naravi težijo k veliki koncentraciji, da izkoristijo ekonomijo obsega in mrežne učinke. ECB zato pozdravlja razjasnitev pojma koncentracije, ki izhaja iz zahteve glede aktivnega računa. Taka razjasnitev, ki se odraža v predlagani direktivi, pristojnim organom zagotavlja bolj ciljno usmerjen nadzorni okvir za ukrepanje v primerjavi z obstoječo možnostjo, da pristojni organi za tveganja, ki niso zajeta ali niso ustrezno zajeta z obstoječimi kapitalskimi zahtevami iz Direktive 2013/36/EU, naložijo dodatne kapitalske zahteve ([64]).

Drugič, pristojni organi bi se morali pri obravnavanju tveganja koncentracije institucij osredotočiti predvsem na položaj vsake posamezne institucije. V zvezi s tem bi moral biti glavni cilj pristojnih organov, ki izvajajo bonitetni nadzor v skladu z Direktivo 2013/36/EU, še naprej varnost in trdnost institucij.

([62]) Glej člen 1, točka 4, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 7a(4).
([63]) Glej člen 81 Direktive 2013/36/EU.
([64]) Glej člen 104 Direktive 2013/36/EU.

Tretjič, ker so predlagane spremembe Direktive 2013/36/EU povezane z zahtevo glede aktivnega računa, se od pristojnih organov ne bi smelo pričakovati, da bodo izvajali predlagana pooblastila, dokler ESMA v sodelovanju z EBA, EIOPA in ESRB ter po posvetovanju z ESCB ne pripravi osnutkov regulativnih tehničnih standardov v zvezi z aktivnim računom. To pa zato, ker pristojni organi potrebujejo jasna merila za odločanje o tem, v katerih okoliščinah bi lahko izpostavljenost klirinškega člana ali stranke pod njihovim nadzorom postala problematična. Poleg tega je učinkovito spremljanje zahteve glede aktivnega računa odvisno od ustreznega poročanja. Zato ECB predlaga, da se poročila v skladu s predlagano uredbo ([65]) predložijo neposredno pristojnemu organu CNS iz EU in pristojnemu organu institucije, za katero velja zahteva glede poročanja.

Četrtič, kot navedeno, je mehanizem skupnega spremljanja zadolžen za spremljanje zahteve glede aktivnega računa ter širše vseh morebitnih tveganj, vključno s tveganjem koncentracije, ki izhajajo iz medsebojne povezanosti finančnih akterjev. Pristojni organi bi lahko rezultate takega spremljanja upoštevali pri oceni tveganja koncentracije, ki izhaja iz izpostavljenosti institucij pod njihovim nadzorom do CNS ([66]).

Poleg tega predlagana direktiva zahteva, da EBA v sodelovanju z ESMA pripravi smernice za zagotovitev dosledne metodologije za vključevanje tveganja koncentracije, ki izhaja iz izpostavljenosti do CNS iz EU, v nadzorniško stresno testiranje ([67]). Cilj Direktive 2013/36/EU ([68]) je zagotoviti, da pristojni organi izvajajo nadzorniško stresno testiranje nadzorovanih institucij in pri tem uporabljajo skupne metodologije, opredeljene v smernicah EBA. Ker smernice EBA niso ciljno usmerjene na konkretno tveganje, ne bi bilo treba zahtevati dodatnih samostojnih smernic za obravnavo posamičnega tveganja ali elementov tveganja. Posamična tveganja bi bilo mogoče sistematično vključiti v obstoječe smernice.

4.2 *Informacije o klirinških storitvah*

Predlagana uredba od klirinških članov in strank, ki opravljajo klirinške storitve tako pri CNS iz EU, ki imajo dovoljenje, kot priznanih CNS iz tretjih držav, zahteva, da svoje stranke obvestijo o možnosti kliringa pogodbe o izvedenih finančnih instrumentih pri CNS iz EU ([69]). ECB podpira to zahtevo, ki bi morala k doseganju ustreznih ciljev politike Unije prispevati na dva načina. Prvič, ECB razume, da je obseg te zahteve širši od obsega zahteve glede aktivnega računa, saj zajema tudi transakcije, za katere ne velja obveznost kliringa, od zadevnih klirinških članov in strank pa zahteva, da možnost kliringa v Uniji sistematično predlagajo tudi za storitve, ki jih ESMA ni opredelil kot storitve znatnega sistemskega pomena. Drugič, ta zahteva bi morala končne stranke spodbuditi h kliringu pri CNS, ki imajo dovoljenje v Uniji.

S predlagano uredbo se uvaja tudi obveznost zadevnih klirinških članov in strank, da poročajo o obsegu svojih klirinških dejavnosti pri priznanih CNS iz tretjih držav ([70]). ECB pozdravlja to zahtevo, ki pristojnim organom in mehanizmu skupnega spremljanja omogoča dostop do potrebnih informacij za spremljanje klirinških dejavnosti pri priznanih CNS iz tretjih držav. Poleg tega ECB odločno podpira to, da bi moral organ ESMA, ki je zadolžen za pripravo osnutkov regulativnih tehničnih standardov, v katerih bi se opredelila vsebina tega poročanja, upoštevati informacije, ki so že na voljo v obstoječem okviru za poročanje. Odvečni elementi pri poročanju institucije po nepotrebnem obremenjujejo. To lahko vpliva tako na stroške poročanja institucij kot tudi na kakovost in celovitost podatkov, ki se zagotavljajo pristojnim organom.

ECB ima v zvezi s takšnim poročanjem o dejavnostih kliringa več pripomb.

([65]) Glej člen 1, točka 4, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 7a(4).
([66]) Glej člen 2, točka 3, predlagane direktive, s katero se spreminja člen 81 Direktive 2013/36/EU.
([67]) Glej člen 2, točka 4, predlagane direktive.
([68]) Glej člen 100 Direktive 2013/36/EU.
([69]) Glej člen 1, točka 4, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 7b(1).
([70]) Glej člen 1, točka 4, predlagane uredbe, s katero se v uredbo EMIR vstavlja nov člen 7b(2).

Prvič, da bi pristojni organi in mehanizem skupnega spremljanja lahko imeli celovit pregled nad dogajanjem na trgu, ki je pomembno za kliring v Uniji, bi morali prejeti potrebne informacije, ki zajemajo tako CNS iz EU, ki imajo dovoljenje, kot priznane CNS iz tretjih držav. Zato ECB predlaga, da se obseg zahteve glede poročanja razširi in zajamejo tudi izpostavljenosti do CNS iz EU, ki imajo dovoljenje. Tako razširitev obsega bo treba ustrezno upoštevati tudi pri zadolžitvi ESMA za pripravo osnutkov regulativnih in izvedbenih tehničnih standardov, ki bi določali vsebino in obliko takega poročanja.

Drugič, v predlagani uredbi je pojasnjeno, da morajo klirinški člani in stranke o dejavnostih kliringa pristojnim organom poročati enkrat na leto. Pogostost takega poročanja lahko neposredno vpliva na učinkovito spremljanje teh dejavnosti kliringa, zlasti v okviru zahteve glede aktivnega računa in spremljanja tveganja koncentracije v razmerju do CNS. Zato ECB predlaga, da se pogostost tega poročanja poveča na četrtletno, kar je skladno s pogostostjo rednega nadzorniškega poročanja.

Tretjič, v predlagani uredbi je pojasnjeno, da morajo klirinški člani in stranke poročila predložiti svojim pristojnim organom. V skladu z uredbo EMIR ([71]), Direktivo 2013/36/EU ([72]) in Uredbo Sveta (EU) št. 1024/2013 ([73]) so lahko ti pristojni organi za klirinške člane in stranke različni. Zato bi bilo treba v predlagani uredbi zaradi jasnosti dodati spremembo, s katero bi upoštevali ta vidik in zagotovili, da bodo pristojni organi ta poročila prejemali v skladu s svojimi nadzornimi pooblastili na podlagi trenutno veljavnega okvira.

Kadar ECB priporoča, da se predlagana uredba in predlagana direktiva spremenita, so konkretni predlogi sprememb besedila s pripadajočimi pojasnili navedeni v ločenem tehničnem delovnem dokumentu. Tehnični delovni dokument je dostopen v angleščini na spletišču EUR-Lex.

V Frankfurtu na Majni, 26. aprila 2023

Predsednica ECB
Christine LAGARDE

([71]) Glej člen 2, točka 13, uredbe EMIR.
([72]) Glej člen 4 Direktive 2013/36/EU.
([73]) Glej člen 6 Uredbe Sveta (EU) št. 1024/2013 z dne 15. oktobra 2013 o prenosu posebnih nalog, ki se nanašajo na politike bonitetnega nadzora kreditnih institucij, na Evropsko centralno banko (UL L 287, 29.10.2013, str. 63).